

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 ft., 1/2 évre 8 ft., 1/4 évre 3 ft., 1 óra 1 ft. — Vidéken 1 évre 14 ft., 1/2 évre 7 ft., 1/4 évre 3 ft. 50 kr., 1 óra 1 ft. 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos betű sor egyszer 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 50 kr. Nyitlitter sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RESZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A néppárt jövő vezére.

Budapest, november 19.

Bármint vélekedjünk gróf Apponyi agitatori működése felől s alkalmazzuk bár a legkedvezőbb mértéket cselekedeteire, azt az egyet el kell ismerni, hogy utolsó beszéde, melyet a budgetvita alkalmával mondott, egyike volt leggyengébb teljesítményeinek és politikai tekintetben többet ártott neki, mintsem használhatott. Meglátszott Apponyin és fejtegetéseiben, hogy gravamenjei nem a legteljesebb és legtisztább meggyőződésen alapulnak, hanem oly fundamentumon állnak, mely ezt a felírást viseli: »okvetlen opponálnod kell«.

Sem gróf Szapáry, sem Ugron hívásának nem akar, nem tud engedni gróf Apponyi. De a szabadelvű párt erősítésén és megszilárdításán szintén nem akar — hála Istennek — közreműködni. Ha tehát fejtegetései szerint az adott viszonyok közt a kormánypárt erősítéséhez nem akar hozzájárulni gróf Apponyi pártja, ha jobbnak tartja a kiegyezési tárgyalások alkalmával egy erős és magában egységes, megerősített ellenzék alkotását és így szolgálni a kiegyezés művének: miként akarja ezt gróf Apponyi keresztül vinni, ha sem gróf Szapáryval jobbra, sem Ugron Gáborral balra menni nem akar?

Gróf Apponyi beszédében nem találjuk e talányos kérdés megoldását, hanem

csak némi célzást, amely közelebb visz bennünket a megoldáshoz. Az Ausztriával kötendő szerződésről szóló fejtegetéseiben oly programot göngyölít ki Apponyi, melyet a néppárt agrárius konventikulmaiból már igen gyakran élénk táltak. Oly nézeteket, eszméket és panaszokat fejtett ki, minőket a néppárti eszme legfeudálisabb agráriusai és portálói mindennap hallatnak és így azok előtt, akik Apponyi beszédét hallották, tisztán és világosan áll a dolog, hogy ő a parlamenti pártokkal való együttaladásra azért nem gondolhat, mert személyes hajlamai, természete, gyengéi és igényei alapján legközelebb áll a legeslegujabb párt programjához.

A néppárt is hiven és szilárdan áll az 1867-iki kiegyezés alapján. A néppárt is opponál a szabadelvű iránynak és a szabadelvű törvényhozásnak. A néppárt is teleszitta magát agrár velleitásokkal és gróf Apponyi egész beszéde nem volt egyéb, mint a néppárt programjának szónoki parafrazisa.

Valószínű, hogy a nemzeti párt az eszmék ez összetalálkozásában a véletlenre fog hivatkozni, de úgy látszik, szoros összefüggés létezik ez irányok közt, amit a szabadelvű politikusoknak semmiképp sem szabad ignorálniok. A nemzeti párt egész észrevehetőleg közeledett a néppárthoz és a liberális musnak egy csapással két ellenséget fog kelleni leküzdenie.

Amit Apponyi az Ausztriával meguji-

tandó szerződésről mondott, az a leggyöngébb és a legindokolatlanabb volt, a mit valaha tőle halottunk. Allította, hogy Lukács pénzügyminiszter e tárgyalásokról hallgatott exposéjában és sem irányjelzöt, sem eszmét nem fejtett ki ez irányban. Pedig oly sok kérdés kerül szőnyegre, oly nagy fontosságú és horderejű kérdések, hogy azok a parlamenti megvitátást mintegy kihívják s elkerülhetlenül szükségessé teszik.

Magától érthető, hogy ily felette fontos kérdésekben részletes tervet előre nem lehet megállapítani. A részletek sok tekintetben az ellenféltől is függenek. Sem minimális, sem maximális határt nem lehet megállapítani. Az egyik a tárgyalások komolyságát, a másik a mi gyöngé oldalunkat árulná el. Lukács pénzügyminiszter általános elvként a következőket állította fel és budgetbeszédében határozottan proklamálta: *a szerződő államok egyike se akarjon a másik költségére és kárára előnyöket kicsikarni; egyikkel se történjék igazságtalanság és az egyik állam érdekét csak oly módon lehet a legjobban megvédeni, ha e védelem a másik szerződő fél érdekeit nem veszélyezteti. Igazságos, méltó és komoly szerződést szándékozunk kötni.*

Allamferfiisan bölcs szavak ezek és teljesen kielégítő programot adnak. Hadvezér, aki útegeit előre demaszkirozza, diplomata, aki terveit időelőtt elárulja, államférfiu, aki szerződési tárgyalásokba kötött marsrutával indul, Apponyi grófnak

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Egy kis szekely leányról.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Írta: Cszerzy Mihály.

Főnn a királyhágói havasok között, lehet még találni egy-egy darabkát a nomádéletből. Pásztor embereket, kiket a civilizáció nem vesztetett ki őseredetiségükből; és elszórtan apró, fehér házikós falvakat a völgyekben, melyeket őserdőtől borított hegyláncolatok vesznek körül. Ezeknek az apró, csenevész kunyhóknak a lakói mintha csak el lennének szigetelve a külvilágtól: nem vesznek tudomást az eseményekről; vagy csak elvélve, s akkor is idők múltán, ha el elvetődik közbük egy-egy városi ember, és olykor vasárnap délelőttökön, ha elbeszél egyetmást a tisztelendő ur, aki egyébként maga is olyan elzárt ember, mint a hivei.

Ezek az emberek csak azt tudják, hogy nap, nap után mulik. Hogy reggelenként, mikor a keleti oserfaerdő lombjain átszűrődik a napsugár egy új nap kezdődik; este pedig, mikor a nyugati hegyek mögött leszáll: egy nappal öreggebbek lettek. És hogy vasárnapokon, mikor a fatornyos kis templom csengtyüjének lágy hangja átszáll a völgyön, visszaverődve a hegyek ormain, — templomba kell menni, és ott imádkozni, azért, mert — élnek.

Mert egyébként, miért is imádkoznának? ... Azért talán, hogy erdőirtás közben a kivágott fatörzs alá ne kerüljenek, vagy hogy a sziklafalakról le ne csuszszanak a szédítő

mélységbe? — Ez talán eszükbe sem jut. Jobbat pedig annál a megszokott, egyszerű életnél kívánni sem tudnának, amelybe gyermekkoruk óta beletörődtek, s amely nekik talán kedvesebb, kielégítőbb, mint nekünk ez az izgalmas századvégi modern élet.

Egy ilyen hegyek közé rejtett kis faluból került le hozzánk a kis Anikó is. Ez a tizenkét esztendő, tanulatlan kis szekelyleány, aki eddig csak a hegyeket ismerte, az erdőt az ő sajátos zugásával, rejtelmes homályával és a kristályvízű hegyi patakok, melynek átlátszó vizében pisztrángok siklanak ide s tova. Az Álföldet, ezt a délibábos rónát még csak hirtől sem ismerte. Nem is gondolta azt, hogy azokon a magas felhőkbe nyúló hegyeken túl — melyeknek csúcsán a júliusi nap sugárzásában is tűneményszerű, sziporkázó fényvel, mint valami óriás tükörlap, csillog az örökös hómező, — talán még emberek is laknak. Ennyire nem terjedt ki az ő tudása, és a képzelete.

Hogy miként került hozzánk, annak olyan különös, mesészerű története van.

Egyik nyárutói napon, egy vidám társaság tett kirándulást a hegyek közé.

A korai ős ezen a vidéken a leggyönyörűsebb idők. Ilyenkor legérdekesebb a vidék. A sárgulni kezdő lombok között, amint keresztül törtet a futkosó szél, úgy hangzik mintha sirna az erdő, és úgy lehet sir is, olyan szomorú hangon dudorász, amelybe halk zajjal vegyül bele egy-egy korán megfonyadt levél hullása.

Ez az uri társaság aztán lekerült Iklandra, a kis Anikó falujába is. Eppen

vasárnap volt. Az emberek künn ültek a házak előtt, festői öltözetekben, mikor a zajos társaság beért az erdőből vezető utról a faluba. Ott aztán csoportosulni kezdtek a vendégek körül, kiknek egyike egy ördöngös masinát állított föl s azon keresztül nézte a falu népet. Ezt nem ismerték még ők. Találgatták, hogy mi lehet. Végre egy „obsitos” ember magyarázta meg nekik, hogy ez egy gépezet, amelylyel fényképezi az a fiatal ur valamennyiöket.

Es ez tetszett ennek a jámbor falusi népnek. Sőt kérték is, hogy hát fényképezze le őket. A kis Anikó is oda settenkedett, kezét csókolt ott egy fehér arcú fiatal asszonykának, aki ott babrált a gépezet körül, és kérte, hogy őt is fényképezze le.

Mikor mindezekkel kész voltak, s az emberek örömmel eltelve, nem győztek hálálkodni a nagy sziveség fölött, akkor átölelte a kis leány a fiatal asszonykának a térdét, és elkezdett rimázkodni, hogy vigye magával.

Idillikus jelenet volt ez, amelynek vége mégis csak az lett, hogy magokkal vitték a kis leányt. Hiszen csak a szomszédba viszik, s majd haza jön ha egyszer megunja magát, — így gondolták a hozzátartozói.

De nem unta meg környezetét és többé vissza se kívánczolt az ő csendes kis falujába.

Hónapok múltán, mikor ennek a jólelkű asszonykának a férje egy hosszúra hajtott hivatalos levelet kapott a miniszteriumból, amelyben az volt megírva, hogy áthelyezik

talán tetszhetik; de az államnak és az állami érdekeknek jóvá nem tehető károkat okozna az. A kormány eljárási módja praktikusabb annál az indiszkrét módnál, melyet gróf Apponyi indítványozott.

BELFÖLD.

Indemnitás. A pénzügyminiszter, már a legközelebbi napokban törvényjavaslatot fog benyújtani a jövő évről első három hónapjára terjedő költségvetési indemnitásnak engedélyezése tárgyában. A törvényjavaslat benyújtását szükségessé teszi az a körülmény, hogy a költségvetési törvénynek ez év végeig leendő megalkotása nem tekinthető biztosítottak.

Wlassics miniszterről, ismétlen azt írja néhány lap, hogy nemsokára átveszi az igazságügyi tárczát, az ő helyét pedig Berzevicsy Albert foglalja el. Jó forrásból eredő értesülésünk szerint ez a hír teljesen alaptalan.

A szerb egyházi ügyek. A horvát tartománygyűlés szerb képviselői legutóbb értekezletet tartottak, melyen beható megbeszélés után abban állapodtak meg, hogy felkéri a kormányt, hogy a vallás- és közoktatásügyi osztály mellett külön előadói állást szervezzen a szerb egyházi ügyek elintézésére, mely állás a gör. kat. szerb egyház egyik lelkésze által lenne betöltendő. Az értekezleten részt vett a károlyvárosi és pakrácsi szerb püspök is.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, november 19.

Kezdeté d. e. fél 12 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Perczel Beni, Molnár Antal és Hévízy János.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső b. miniszterelnök, Lukács László, Perczel Dezső, Wlassics Gyula, és Josipovich Imre miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A költségvetés.

Vajay István a költségvetés pénzügyi részével nem foglalkozik. Kiváló férfiak bírálatai után beigazolván látja, hogy az irrealis, szem-

fényvesztés magunk és a világ előtt. — Szól azután a mezőgazdaság pangásáról. Az isten megáldotta az imádkozó munkát, van termény, de nincs árfolyama. Az isten keze reánehazodott szegény hazánkra. Adózási rendszerünk helytelen, de az adózás szökevényei, a börtelovagok ellen a kormány mit sem tesz. Szól a választási listákról. Magyarországon a tiszta választás fantóm. Gratulál Eszterházy Miklós Móriéznak néppárti báránytürelméhez. E visszaélésekkel szemben nincs más hátra, mint a nép rögtön ítéletét igénybe venni; aki az etelközi szerződést megszegi, haljon meg. Majd az egyházpolitikára tér. A kormány ne örüljön még győzelmének, ember törvényeit ember meg is változtathatja. Kérde a belügyminisztert, miért követelik az anyakönyvvezetők, hogy a menyasszony koszorúval jelenjék meg? A nép ez intézményeket meg fogja utáni. A költségvetést nem szavazza meg. (Helyeslés balfelel.)

Josipovich Géza a zágrábi eseményekről szándékozik szólni. Nem tagadja, hogy az utóbb történt események nem alkalmasak Horvátország és a hazánk közti viszonyt megszüldíteni, de másrészt a tulnyomó többsége Horvátországnak nem így gondolkozik, a nép lelkes híve Magyarországnak. (Helyeslés.) A horvát nemzeti párt át van hatva annak érzetétől, hogy a szláv törzsek közt fennállása csak úgy van biztosítva, ha a vele egy Magyarországhoz fejtlenül ragaszkodik. (Helyeslés jobbról.) Reflektál Pázmány beszédére s annak számos pontját czáfolja. A zágrábiak minden alkalmat felhasználtak azóta, hogy az események fölötti sajnálatuknak kifejezést adjanak. Azon kérést intézi a házhoz, ne iparkodjanak a horvátok kisebbitésével Magyarországot is kisebbiteni; Horvátország lehet még az az egér, a mely a hálóba került orosz-lánt kiszabadítja. (Helyeslés jobbról.)

Issekutz Győző reflektál Vajay beszédére s egyéni nézetének mondja, hogy a néppárt megalakulásához gratulál; ő nem tartja szerencsének az országra a néppárt alakulását, mert az országnak nincs arra szüksége, hogy felekezeti szempontok szerint csoportosuljunk. (Helyeslés jobbról és a középben.) Reflektál Josipovich beszédére is s figyelmezteti azon horvát tankönyvekre, melyek a magyar közjogot sértik. Majd áttér a költségvetési vita folyamán kidomborodott mozzanatokra s konstatálja, hogy a kormányparti rendszer beigazolására e vitában vajmi kevés történt. A vita folyamán mindenki Apponyit támogatta s a függetlenségi párt kormányképességet tagadta, pedig minden párt kormányképes, mely az állam integritását nem sérti.

Cernkovic és a bán.

— A horvát tartománygyűlésből. —

A tartománygyűlés tegnapi ülésében kezdte meg a költségvetés tárgyalását. Elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést. — Egersdorfer előadó és Stanekovic osztályfőnök a költségvetést elfogadásra ajánlják.

Cernkovic kijelenti, hogy a költségvetést elfogadja, anélkül azonban, hogy a bánnak bizalmat szavazna. Hogy ő és Jellassics a pártból kiléptek, annak oka az, hogy a bánból, aki unionista volt, opportunistá lett, mint amilyen Mazuranics volt, aki ellen szóló mindig a leghevesebb opposíciót fejtette ki. Ezt mutatja a bánnak a magyar-horvát állampolgárság kérdésében tanúsított magatartása. A bán elismeri a magyar-horvát állampolgársági jogot, míg Josipovich miniszter az országgyűlésben oszontentative csak magyar állampolgárjogról szólt.

Továbbá a bán a magyar zászló kérdésében engedett az utca terrorizmusának a szerb zászló kérdését még nem oldotta meg. Bizonyítéka ennek az érsek introisatiója alkalmával előfordult kihágások. A bán ő Felsőjét Zágrába hozta, hogy megmutassa a pacifikációt és a saját nélkülözhetlenségét és ép az ellenkezőt érte el. — A bán opportunista a szerb templom előtti kihágásokra és a magyar zászló elégetésére vezetett. Ilyen taktikát szóló mint tiszta unionista nem támogat.

A bán azt válaszolja, hogy még mindig ugyanazon irányban működik, mint azelőtt és a mit a király Zágrában látott, arra büszke. Az uralkodó látta a kultura diplomáit és a rendet az országban. Szóló megtudja védeni a magyar zászlót.

Tomassics kijelenti, hogy Cernkovic beszédének az a czélja, hogy Magyarországon szigorubb felfogás verjen gyökeret és hogy a szerbek és horvátok közt egyenlenséget idézen elő. Ez neki nem fog sikerülni. Szóló kérde, hogy Cernkovic, a ki oly nagy magyar adja ki magát, miért nem tud magyarul és bebizonyítja, hogy Cernkovic, mint a választási reformjavaslat előadója, maga is elismerte a magyar-horvát állampolgárjogot és

egy nagy alföldi városba, akkor megkérdezték a kis lányt:

— Eljössz-e velünk Anikó?!

— El — felelte örömmel a lányka. Megkérdezték azután az édes anyját, az is azt felelte, hogy elmehet. Csakhogy ezt szomorú és bánatos hangon mondta.

Itt lenn azután, abban a barnára festett nagy házban, ahol beköltözött a fiatal pár Anikóval együtt, egyszer csak szomorú lett a kis lány. Nem tudták szavát se vonni. Hallgatag lett; szép piózi arcára a bánatnak szelid árnya ült; szeméi pedig megfényesedtek egy eltákoltt érzelmnek a fájdalomtól.

Bizonyára haza vágyódik — gondolta magában a fiatal asszonyka, akinek talán jobban fájt látni a kis lányt panasztalan szomorúságával.

Haza is vágyodott. Az édes anyja iránti szeretet lobbant föl lelkében; az gyötörte azt a szelid, ártatlan kis szívet, mely mindannyiszor erősen megdobbant, valahányszor elkalandoztak gondolatai abba a csendes kis faluba s ott, abban a fehér kis kunyhóban — az édes anyjához. Ilyenkor élénkebb lett a képzelete is. Szinte maga előtt látta az egész falut, a templomot, melynek eszterhéja alatt fecskék csicseregtek a sárfészekbe kapaszkodva, látta kissé távolosan a hegyormokon káprázatos fényvel csillogni a hómezőt, hallani vélte az erdő zugását, a rigó füttyét s a kis pajtások éles trilláit, amint az erdő mélyéből kiáltottak neki:

— Anikó! . . .

Ilyenkor megrezzent a kis lány, szívet

összeszorította valami nagy nehéz fájdalom s a szemébe ragyogó, forró könnyepp lopódzott.

. . . Egyszer eszébe jutott, hogy azon a szép őszei viasárnapon, mikor oda jöttek azok az urak, lefényképezték az ő édes anyját is a fatubelijeivel együtt. És látott ő már ott a belső szobában, abban a pompás garnituros teremben, ahová csak nagy ritkán szoktak vendégeket bevezetni, egy nagy rakás fényképet amelyre sok, sok szép lányaroz, idős urak, szelid arozú asszonyságok vannak rárajzolva. Elgondolta ilyenkor, hátha ott van az a kép is amelyre az ő édes anyja van lerajzolva.

Bement sokszor, ha úgy egyedül volt oda haza, abba a szép virágos falú szobába, és félenken elnézegette, elbámulta azokat a fényes képeket. De nem mert hozzájuk nyulni, félt hogy észre veszik, s majd az találják kérdezni mit kereset.

Egy estén, amikor a fiatal pár a színházban volt, erőteljes félenkségen az anyja iránti szeretet és megbolygatta a képeket. A legalján volt egy nagy kép, amelyen sok, nagyon sok apró, piózi emberek voltak lefényképezve. Az arozuk akkora volt, mint egy meglehetősen nagyságú gombostű feje. Ezt aztán szépen kihústa és kiment vele a kis szobába. Oda tette a lámpaténye alá és elkezdte nézegetni. A kis karcsú toronyról ráismert, hogy az az ő faluja.

Valami jóleső, meleg érzés áradt szét a kis lány bensejében, mikor meglátta ott a háttérben azt a rozzant fatornyot, melynek piózi, négyzetes ablakát is föltudta ismereni, ahol annyiszor kikandikált, ha olykor

pajkos csintalanságból fölmentek verébfiókot keresni.

S azután elkezdte sorba nézegetni az arozokat, egyiket a másik után míg végre egynél megált.

— Édes anyám! Kiáltott föl elragadtatással, mintha csak a rég nem látott jó anyának az ölébe borult volna, és szelid lelkét kimondhatatlan édes öröm szállta meg.

Fölsimerte az apró arozok között az édes anyját.

Es most fölemelte a képet egész a lámpaernyő alá s úgy nézte azt a bánatos arozot, azokat a jóságos vonásokat, melyek elmosódva látszottak a csoportképen. Nem tudott betelni a nézésével. Sokáig elnézegette, míg egyszer csak szemére szállt a jótékony álom s úgy ráborulva a képre elszenderedett.

Akkor este úgy találták a kis lányt csendesen ráborulva a fényképre. Másnap oda hívtá a szép, keskenyarozú asszony Anikót és boldogan kérdezte tőle:

— Hát ez hogyan került ide, Anikó? . . .

A kis lány meg volt lepődve, lesütötte a szeméit és félenken válaszolt:

— En nézegettem instálom.

— Kit kerestél?

— Az édes anyámat.

— Megtaláltad? . . .

— Meg — felelt vidáman a kis lány s amint örömpesve mutatta a sok, sok aroz közül az édes anyját, egy köny csillogott a szemében: a boldogságnak ragyogó harmat cseppje . . .

örvend, hogy az ellenzék nem követi Cernikovicsot.

A legközelebbi ülés holnap lesz.

Arton.

Arton; — van-e a ki ezt a nevet nem ismeri? A legüldözöttebb szökevény. Reinach József báró ügynöke, Herz Cornélius bizalmasa, a bírhezt száznegyves liszta tulajdonosa, a kit két esztendőn át hajszolta a föld keresésén mindenütt az éber francia rendőrség, miközben össze kellett szednie minden tehetőségét, — hogy valahogy rá ne akadjon.

Nagyon sokat imádkoztak otthon a szép Franciaországban a szökevény szerencséjeért, előkelő és becsületes férfiak, a kiknek a becsületét ott hordosta magával a zsebében a sikkasztás és a megvesztegetés, a korrupció vezérügynöke, a szédelgések nagymestere.

Mikor a Panama-botrányról lehullott a lepel, — Arton menekült. Zsebében egy liszta, rajta száznegy név, — és e száznegy név birtokosa most dühösen és remegve tekint a Mazas felé. Ők voltak a részesedők, a Panama lovagjai.

És folyt a hajza Európa nagyvárosain keresztül, Bukarestben, majd Budapesten és Bécsben, változó fortélyokkal, de egyenlő sikertelenséggel. Hiába kérdezték, vallatták, interviolták a szép Mers Lilit, a „repülő lovag” barátját, Lili Mers mosolygott és nem mondott semmit. Huszenöt ezer frankot költöttek Arton keresésére és — Arton nem került meg, csak tegnap.

Ellenben annak idején elfogtak helyette — egy újságíró. Az ízelmes reporter megneszelte, hogy Artonot itt keresik nálunk. Nyomon követte a francia detektíveket, úgy, hogy ezeknek feltűnt a fiatal ur, a kit Arton valami jóbarátjának tartottak és egyszer azután udvariasan fel is kértek, jöjjön velük a rendőrségre. Az újságíró rejtélyesen mosolygott, elsétált velük a főkapitánysághoz és a francia detektívek — nem kaptak érdemelet ezért a „fogásért”.

Arton pedig vigan szökdécselt tovább. Igazi kéjkirándulásokat tett egyik nagy városból a másikba.

Szombaton azután elfogták a legrettegettebb szökevényt. A francia rendőrség gyanakodott, hogy Arton Londonban van és ezáltal nem csatlódott.

Sexton rendőrbiztos a Clapham pályaudvar közelében egyszerre szemben találta magát azzal, a kit oly régen és olyan hiába kerestek. Egyszerre elje toppant és merőben szemébe nézve, ráivallt:

— Ki ön?

— Neumann vagyok! válaszolta halkán az idegen és elsápadt küssé.

A rendőrtiszt tagadólag rázta meg a fejét.

— Nem igaz; ön Arton. Van itt valaki, a kit ön igazolhatná?

Arton erre összerázkódott.

— Önnek igaza van; — én valóban Arton vagyok. De az istenre kérem, ne csinálja betrányt; — nagyon sokan ismernek itt. Ülünk kocsi.

Fiakkerbe ültek és a francia rendőrtiszt itt átadta Artonnak az elfogatási parancsot, melyet ez olvasni akart.

— Nemde ön hamis bukás miatt tartóztat le engem? — mondá.

— Nem uram, egész csomó csalásról van szó.

Arton hevesen kiáltott fel:

— Senki se kényszeríthet, hogy e felől valamit mondjak. Eleget irtak már róla úgy is a lapok. Semmit se fogok beszélni e felől.

Arton nyolcz hónapja lakik Londonban leányával együtt, Clapham külvárosban, a hol üzlete is volt. Fia és veje a szomszédházban laktak. Mindjárt megérkezése után gyanút keltett azzal, hogy többször váltott be nagyobb összegű francia pénzeket. Eleinte levélváltás indult meg a londoni és párisi rendőrség között, mire Sexton detektív egy párisi rendőr kíséretében nemsokára Londonba érkezett.

A rendőrség előtt csak általános kérdéseket intéztek egyelőre Artonhoz, kihallgatását csütörtökön folytatják.

Arton kiadatása legalább is kétséges. Az ilyen esetekre Anglia és Franciaország között kötött egyezményről a hivatalos funkcionáriusok megvesztegetésére vonatkozólag nem történik említés vagy gondoskodás. Ellenben a csalás miatti eljárás, ok a kiszolgáltatásra és a többiek között Arton a dinamit-társaság kárára elkövetett csalásért husz évi kényszermunkára van elítélve.

IDŐJÁRAS.

Légszomszék: reggel 7 órakor 770.1 milliméter, délután 2 órakor 771.1 milliméter. Némersék: reggel 7 órakor C° + 8.5, délután 2 órakor C° + 4.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 2, délután 2 órakor K. 4. Felhőzet: reggel borult, csepeg, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 20. —

Száraz. — Ködös. — Hűvös. — Változás nem várható.

HIREK.

November 20. Szerda. Róm. kath. naptár: Bódog. — Protestáns naptár: Bódog. — Görög-keleti naptár (november 8.): Mihály főangyal. — A nap két 7 óra 14 perceskor, nyugszik 4 óra 18 perceskor.

Szabadegyházai emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— A királyné nevenapja alkalmából Arad városa zászlódszt öltött. A köz- és magánépületeken lengő trikolorok hirdették, hogy a magyar nemzet legjobb királynőjének, s ezzel együtt az országnak magának is ünnepe van. Délelőtt tíz órakor a minorita atyák templomában Csák Csirjék rendfőnök ünnepi misét mutatott be fényes segédlettel. E misén jelen voltak a hatóságok fejei a tisztviselői karokkal, azonkívül nagyszámu közönség.

— A kisjendi izraeliták állásfoglalása. Kisjendöröl írja levelezőnk: A kisjendörölhegyi izr. hitközség tegnap tartott rendkívüli ülésében megválasztotta a község kerületi képviselőt, Herz Bernát titkár felolvasta a kerületi elnökségnek erre vonatkozó átiratát s indítványozta, hogy Messzer Lipót, ki a hitközség körül szerzett elévülhetetlen érdemeinél fogva ez állásra, mintegy praedestinálva van, újra megválasztassék, a mi nagy lelkesedés közt meg is történt. Ezután Herz titkár üdvözölte az új képviselőt, miközben a hitközség kulturális intézményeinek fejlesztését különösen a szívére kötötte. A mi a hitközség állásfoglalását az új renddel szemben illeti, a közgyűlés a következő végzést hozta. Miután maga az állam törvénye is igen nagy súlyt fektet arra, hogy mindenki polgári kötelességének teljesítése után vallásos kötelességeinek is szigorúan megfeleljen, a hitközség alkalmazkodni fog a hazai törvények keretén belül, ezentúl is a vallásos szabványokhoz és a hitközségben előforduló családi eseményeknek az egyházi anyakönyvvezetőnél való bejelentését, pontos eszközését minden tag kötelességévé teszi. Egyben Herz Bernát, Braun Fülöp és Löwy Károly tagokból álló küldöttséget választott a közgyűlés, hogy a tanfelügyelőt a nm. miniszteriumhoz terjesztendő segély iránti kérvény támogatására felkérje. Nagy meglepődésre szolgált a közgyűlésnek a tanító azon jelentése, hogy ez idén még az előző éveknél és nagyobb számban iratkoztak be iskolánkba a más felekezetű — köztük több görög keleti — gyermekek.

— Az esketés megtagadása. A belügyminiszter egyik anyakönyvi felügyelőnek fölterjesztése folytán kijelentette, hogyha a főispán valamely polgári tisztviselőt a házasságkötésnél való közreműködésre a házassági jogi törvény alapján fölhatalmaz, ez épen úgy köteles eljárni, mint a hatáskörébe tartozó egyéb ügyekben, másként ugyanoly elbánás alá esik, mint aki törvényes kötelességének teljesítését megtagadja. Ha pedig a főispán által fölhatalmazott polgári tisztviselő a felek kérelmét érdemi okokból nem találja teljesítendőnek, ez ellen jogorvoslatnak van helye a királyi törvényszéknél, melynek esetleges elutasító

vé. gzése ellen a királyi táblához fölfolyamodása lehetni.

— Csermő község az anyakönyvvezetőnek. Levelezőnk írja: Csermő község a múlt hét folyamán lelkes határozatot hozott; ki- r nondották ugyanis, hogy a község anyakönyv- vezetőjének közkölségen diszmagyar ruhát csináltatnak. Ezen határozatra legfőképen az indította a csermőieket, hogy ezzel, a némi részben külsőséggel is emeljék a polgári házasság tényeinek komolyságát, fényét. A diszmagyar ruhát a község ajándékképpen adja az anyakönyvvezetőnek, Gherba Györgynek, a mely özlre 300 forintot már össze is gyűjtöttek. Az összeg után itélve eléggé diszes lesz a diszmagyar ruha, a mely még azzal az érdekléssel is bír, hogy első a megyében.

— Hadtest-iskola. A hadügyminiszter rendeletéből kifolyólag már két év óta, hat hónapi időtartamra terjedő tiszti-tanfolyamok nyílnak a hadtest parancsnokság székhelyein, olyan rang-idős főhadnagyok részére, kik közel állanak a kapitányi rangra való kineveztetéshez. Ennek az ugynevezett „Gorps-Schul“-nak célja, hogy az illetők a törzstiszti teendőkre előkészítsenek, s ez okból azok, kik a tanfolyamot befejező vizsgát sikeresen nem állják ki, törzstisztekké nem léphetnek elő. A 7-ik hadtest székhelyén, Temesvárott deczember 1-én nyílik meg az idei tantolyam, melyre számos főtiszt vezényeltetett be Szegedről, Aradról, Fehértemplomról, Karánsebesről és Lugosról.

— A szintársulat jótékonyága. A szintársulat tagjai tudvalevőleg a maguk körében egyesületet alakítottak aradi és nagyváradai szegény gyermekek felruházására. A „Leszkay-egyesület“ ez év karácsonyan is áldozni fog a jótékonyágnak. Tegnap tartott gyűlésén elhatározta, hogy 15 fin és 5 leánygyermekét fog felöltöztetni. Miután Nagyváradon ugyanakkor az egyesület megbízottai 11 gyermeket fognak felruházni, a szintársulat igazán impozans módon segít a szegénységen. Nem hiába mondják, hogy nincs lágyabb szív mint a bohém népé. A felruházás bizonyára oly szép ünnepe lesz a szintársulatnak és a közönségnek, mint tavaly volt. Az aradi közönség is minden jó szívet megért, a színészeket különösen.

— Előjegyzett szőlővesszők. A világo si községi előjáróság értesíti mindazokat, akik amerikai szőlővesszőkre előjegyeztek, hogy vesszőiket folyó évi deczember hó 1-ig vegyék át, mert ellenkező esetben minden ezzel járó igényeiktől elesnek.

— Díjnok mozgalom. Testületek, egyletek mind azon vannak, hogy a haladással lépést tartva, megerősödvé, megizmosodva lépjenek át a második évezredbe. Csak a díjnokok, ha van is egy segély-egyletük, nem tudnak nyommasztó helyzetükből kibontakozni. — Mintha megszokta volna a társadalom, hogy a díjnokban az éhes típusát lássa. Pedig hát munkásai ők is a társadalomnak, a kik szorgalmukkal türelmükkel és intelligenciájukkal is rászolgáltak a társadalom támogatására. Remélhető is, hogy az a mozgalom, melyet az országos díjnok segély-egylet megindított, nem marad meddő. Az országos díjnok segély-egylet a díjnokok helyzetének rendezése végett egylet országos díjnok egylet és nyugdíjintézeté akarja fejleszteni. Hogy ezt keresztül vihesse, kezdő alakra van szüksége, melylyel anyagi szükségleteit fedezhesse. Ennek a kezdőalaprak létesítése özljából a társadalom támogatását kéri. Az adományok: „Országos díjnok mozgalom“ címen Budapestre (Andrássy-ut 56.) küldendők.

— A kivándorlási szédelgők ellen. A belügyminiszter újabb, szigorubb rendeletben hívja föl a törvényhatóságokat, hogy óvják a népet azon genuai ügynökök ellen, akik csöbös ígéretekkel a Braziliába való kivándorlásra kecsgettik azokat a jóhiszeműeket, akik a szép ígéretekre könnyen lépne mennek. Az elcsábított szegény magyarok, akiknek a képzelete csupa arany légvárakat épít, nem jut-

nak tovább Génuánál, ahonnan, miután az ügynökök kifosztják őket, rendesen elzülve kerülnek haza, mint toloncz-szállítmányok. Ez a belügyminiszteri rendelet tegnap érkezett Arad városához s a tanács fölhitva a rendőrséget, hogy az esetleges kivándorlásokat kísérje éber figyelemmel.

— **Kinevezés.** Dr. Molnár Viktor főispán Danes László ujaradi lakost járási irnokká nevezte ki és szolgálattételre az ujaradi járási szolgabírószághoz osztotta be.

— **Szerencsétlenül járt házalók.** Galsán történt a minap, hogy Waldmann Jakab és Józsa György lippai házalók az ottani korcsmába éjjelre betértek és az istállóban háltak meg. Álmutat egyszerre tűz kiáltások zavarták meg. Waldmann a zajra felébredt és kisetett s akkor vette észre, hogy az istálló ég. Józsa lovait meg akarta menteni, de kifelé mentében egy gerenda ráesett és súlyosan megsebesült, úgy hogy sebeiből alig gyógyul ki. Waldmann is súlyos égési sebeket szenvedett. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Tűz a megyében.** F. hó 15-én hajnalban — írja galsai levelezőnk — leégett Czímmermann Anna istállója. A tűz valószínűleg gyújtogatásból eredt. Az épület az „Első magyar“-nál volt biztosítva; a kár mintegy 400 frt.

— **Ajcsónakázás halottja.** András József aradi bognárság Traunaura rándult egy temetésre. Visszamenet a glogováci határban a Maros folyón észrevette Eszter Pál molnárság Arad felé tartó csónakát. A molnár a gyalogolót megszánván, csónakába felvette. Az aradi határban azonban csónakuk beütközött az egyik malom hajójába és András József olyan szerencsétlenül fordult ki a csónakból, hogy a habok eltemették. A hullát még nem találták meg.

— **A zágrábi elítelt diákok szülei a királynál.** A zágrábi gyalázatos zászlómerényletben bűnösnek talált ifjak szülei, a kik néhány nappal ezelőtt még a törvényszék előtt is bátorították tetzésnyilvánításaikkal és kendőbogatással botrányosan viselkedő csemetéiket, most az ítélet kimondása után közös akcióra készülnek. A mélyen sujtott anyák, mint egy távirat jelenti, dr. Vidricsné vezetése alatt küldöttségileg keresik fel a királyt, hogy tőlük kérjenek kegyelmet elítelt fiaik részére.

— **Az a bizonyos pir.** A rendőrbiztos egy cselédeánnyal vesződik. A gazdája panasolta be hogy meglopta. A leány tagadott.

— **Nem ismerek be semmit, én nem loptam.** A biztos előkeresi legügyesebb keresztkérdéseit, de semmire se tud menni velők, mert a leány állhatatosan megmarad a tagadás mellett.

A vádlottat egy percére külsőbbzetik a szobából.

A biztos ur odaszól a gazdához:
— Azt hiszen ez a leány ártatlan.
— Miről hiszi a tekintetes ur?
— Arról a bizonyos pirról, mely az arcsán honolt — s amely pir legnagyobb bizonyítéka az ártatlanságnak.

A gazda csóváltatja a fejét s azt mondja:
— Kérem, én más nézetben vagyok. Azt a bizonyos pirt az én tenyerem varázsolta a leány arcsára, mert mielőtt ide bejöttünk volna, vagy kétszer — jól képen törültem.

Hiába, a policzaj sem mindentudó.

HYMEN.

Kiss Ferencz, az aradi ipartestület titkára, az „Aradi hírlapírók és írók köre“ háznagya tegnap tartotta, eljegyzését Hendl József helybeli előkelő polgár és birtokos kedves és szép leányával, Tildával. Sok boldogságot kívánunk a megkötendő frigyhez.

Ehrenfeld Mór Aliosrol eljegyezte Aradon Schütz Vilmos szép leányát, Róza kisasszonyt.

GYÁSZROVAT.

† Kendziur Oszkár elhunytáról vettük részvétellel az alábbi gyászlapot. Öv. Kendziur Oszkár szül. Moics Lujza úgy a saját, mint

gyermekai, sógorai, nővére, menyé és rokoni nevében mély fájdalommal tudatják a felejthetetlen jó férj, atya, fivér, nagybátya, sógor és após **Kendziur Oszkár**, nyug. m. kir. táviratíró s a hadiírem tulajdonosának, 1895. évi november hó 19-én, hajnali 3 órakerületének 65-ik és boldog házasságának 33-ik évében, hosszú szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai november hó 20-án, d. u. 3 órakerületén Batthyány-utca 28. sz. a. házból a rom. kath. egyház szertartása szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni. — Az engesztelő gyászmise áldozat pedig f. hó 21-én, délelőtt 9 órakerületén a Minorita-atyák templomában az egek Úrának bemutatni. Nyugodjék esendően! Arad, 1895. nov. 19-én. Kendziur Oszkár szül. Moics Lujza, özvegye. Anna, Oszkár, Ervin, gyermekei. Béla, Henrik, fivérei. Moics Katalin, Kendziur Béláné szül. Petroczy Fanny, sógor-női. Kendziur Oszkár szül. Szűcs Róza, menyé. Lajos, Károly unokaöccsei. Hajnalka unokahuga.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Meghívás az „Aradi nyomda részvénytársaság“** 1895. évi december hó 8-án délelőtt 10 órakerületén Aradon a társaság hivatalos helyiségében (Aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában) tartandó rendes közgyűlésre. — Napirend: 1. Igazgatóság jelentése. 2. Felügyelő bizottság jelentése. 3. Mérleg megállapítása. 4. Alapszabályok módosítása. 5. Felügyelő bizottsági tag, esetleg póttag választása. 6. Netáni indítványok. Jegyzet: Az ideiglenes részvény utalványok legkésőbb december 7-ig leteendő a társaság pénztáránál hol a mult évi mérleg megtekinthető. „Aradi nyomda részvénytársaság“ igazgatósága.

(*) **A kisjenő-erdőhegyi izr. jótékony nőegylet választmánya** — írja levelezőnk — tegnap tartott rendkívüli ülést. Miután Herz Bernát titkár a teljes számban megjelent tagokat üdvözölte, előadta a rendkívüli ülés okát. A hided beálltával ugyanis a választmány figyelmét az iskolába járó szegény gyermekekre kívánta irányítani. A nemesszívű hölgyeket nem sokáig kellett buzdítani, miután a segélyre szorult gyermekek nevét és számát megtudta, egy szívvel, egy lélekkel elhatározta az összes szegény gyermekek meleg ruhával és cipővel illetőleg csizmával való ellátását, néhány beteg és megszorult családnak pedig pénzübeli segílyt juttatott. Ez alkalccsal Herz Bernát titkár öv. dr. Bleier Miksánét, kit kivált erkölcsi tekintetben nagy nyereségnek nyilvánít, új tagnak jelentette be.

SZÍNHÁZ. IRODALOM. MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda (november 20.) Az új honpolgár (Goldstein Számi) bohózat. Előszór.

Csütörtök (november 21.) Az új honpolgár (Goldstein Számi) bohózat. Másodszór.

Péntek (november 22.) Házasság rokkantjai, vigjáték.

Szombat (november 23.) Hunyady László, opera.

Vasárnap (november 24.) Délután: Szegény Jonathán, operetta. Este: A párisi rongyszédő, dráma.

A vasember.

— november 19.

Unnapi est volt a tegnapi színházi est, Csiky Gergely, az írói munkásság delelő pontjáról hirtelen a sirba szédült jelesünknek emlékezte lengte be a színház néző terét, valamint szinpadát.

Az idő már három hosszú évet futott be azóta, hogy halálhírének fájdalmas igazsága megdöbbentette az ő érette lelkesen érző mindnyájunk szívét, s azóta a magyar szinpad bizony nélkülözi alkotásait, magas röptű lelke szellemi tőkéjének busás kamatait, az igazi magyar társadalmi drámát.

A sors néha könnyelmű, oda nyul hideg, csontos kezével, a hová nem kellene, a hol beavatkozása csak keservet okoz, és pótolhatatlan veszteséget támaszt.

Az ő emlékezetének áldozott az aradi színház és a színház jóformán minden zugát megtöltő közönség.

A drámai előadás megkezdése előtt Gál Gyula tervezete szerint némaképlet volt Csiky Gergely drámáinak alakjaiból.

A szintársulat kevés tagja hiányzott a nagy tablóból, melyben ott találtuk a „Jóslat“, a „Proletárok“, a „Czifra nyomorság“, a „Bozóthi Mártha“, a „Stomfai család“, a „Spartakus“, a „Petneházy“, a „Nagymama“, a „Sötét pont“ és „Jó Fülöp“ jeles drámáinak színműveinek és vigjátékainak kimagaslóbb alakjait egy-egy jelenetben.

Három ízben is felgördült a kortina a közönség erős tapsára, melyből az ügyes rendezők is kijutott.

A tablót a „Vasember“ követte. A tragédia belbecséről itt, e szűkhelyű referáda keretében nem szólunk, idejét multa is, az akademia különben is megkoszoruzta, bár Csiky Gergelyvel szemben ezt némiképp hivatalból cselekedte; most csak az egyes szereplők játékaról, az előadás rendezéséről kívánunk szólni.

A vasember Gál Gyula volt. A szerencsés kezű Gál tegnap nem találta el a helyes maszkot, az az arcz nem jellemezte azt az erélyt, melynek a tulságba vitt szigora a tragédiát szülte. A keménységet úgy látszik egyedül a barna arczszínnel akarta kifejezni. Alakításának az a része sikerült legjobban, mikor a vasemberből csupán az ember állott előttünk, kinek vasa megolvadt a megpróbáltatások, a szenvedések, a csapások tüzeiben. Az első két felvonásban nem egy jelenete volt, hol elragadta kisértő hibája a tulhangos beszéd. Elismerjük nem kis feladat megalkotni a vasember logikailag szinte lehetetlen karakterét, de azért Gál Gyulától kompaktabb alakítást is láthattunk volna, van reá tudása.

Angyal Ilka Edith-je olyan volt — legalább nézetünk szerint — mely magán hordta jellegét azon ősi Szentgáliaknak, kiknek koros utódjában is felébred a cselekvés gondolata, mikor a becsület fénye veszélyeztetve van. Egyszerű és nemes volt, mágnási a fellépése és büszkesége nemességét igazolta, nem dolyfét. Színre lépte perozétól szinpad haláláig egységes volt játéka.

Balassa Jenő kis szerepét azzal az öt jellemző átgondoltsággal, kifogástalan eleganciával mutatta be, mely tulajdonságok oly szép erényei színészi tehetségének. Tompa Kálmánnak a Bárdi-fiu kálás szerepe jutott, de játéka nem volt kifogástalan, mintha ingadozott volna is kissé szerepének memoriter részén.

Az epizód szerepeket Gyöngyi Izsó és Szendrei Mihály játszottak. Mindketten megállták helyüket szép sikerrel azzal a különbséggel, hogy míg Gyöngyi Brás Mártonja egész sikerült alak volt, addig Szendrei Várhelyije nélkülözötte a gyámoltalanság azt a fokát, mely őt annyira komikussá teszi.

Bárdi Anna mint szinpadai alak is oly gyámoltalan, hogy Bácsnének is nehéz feladat vele valami hatást elérni, nem is igen sikerült neki.

Most még a rendezésről akarunk szólni. Az első felvonás Bárdi falusi birtokán játszik hol még nyár van, mert hiszen ajtó ablak tárva, nyitva és az emberek könnyű ruhában, fehér mellényben járkálnak. A második felvonásban már vigan lobog a kandalló tüze, de az emberek még mindig fehér mellényben és szalmakalapban járnak. Ezek mind olyan dolgok, melyek a rendezés egyöntetűségét zavarták. Ilyenekre felhívjuk a rendezőség figyelmét.

A telt színház a szereplők játékaik különben sokat tapsolt.

* R. Réthy Laura asszony a jövő év januárjában Bécsben fog vendégszerepelni, ami-

kor is a „Böregér“ Rosalindájában, s a „Ozi-gánybáró“ Szaffijában lép fel. Minden szerep-ben ötször-ötször. Fizet ezért neki a népszin-ház igazgatója ötezer forintot. Különbön ugy halljuk — bár sajnálattal — hogy a jövőben R. Réthy Laura is német színpadon öhajlja sikereit aratni, sok más magyar éne-kesnő példájára.

* Az Athenaeum Képes-Irodalomtörténetéből megjelent a 36-ik (utolsó előtti) füzet olyan gazdag tartalommal s olyan dus illusztrációval, mely kezdettől fogva nem szűnő érdeklő-dést kelt e nagy vállalat iránt. A mostani füzetben Beöthy Zsolt főszerkesztő beteje-zi Jókai Mórról s a forradalom utáni re-gényirodalomról az előbbi füzetben megkez-dett szép értekezését. A 2-ik cikk egészen Madáchnak van szentelve, kinek Ember Tragédiájáról — Alexander Bernát, ez az eszes és szellemes filozófiai író sok eredeti-séggel olyan tanulmányt ír, mely méltó fel-tűnést fog kelteni. Ugyanő ír a füzetben a for-radalom utáni drámairodalomról rövidebb, összefoglaló cikket. A füzet utolsó cikkét: az 1880—1867. évek közé eső műfordításról — Radó Antal, maga is jeles műfordító, írta. A szövegek közt találjuk Jókai svábhegyi nyaralójának s egy Beöthyhez írt legújabb le-velének mását, mely utóbbi tartalmilag is rend-kívül érdekes. A szövegben vannak még Vas Gereben, Degré Alajos, Beöthy László, P. Szathmáry Károly, Vadnai Károly, Madách Imre, Szigeti József, Dobsa Lajos, Rákosi Jenő, Szabó István arcképe, egy czimkép, s Madách dolgozószobája. Külön mellékletkül van a füzethez csatolva Jókai 1893-iki arcké-pe és Deák Ferencznek egy nagyérdékű, Zichy Antalhoz intézett eddig kiadatlan leve-lének hasonmása. A három év óta folyó nagy vállalatból már csak egy füzet van hátra, melyben még egy cikk s a két kötethez tar-tozó képjegyzékek, név- és tárgymutató ozim-lapok s az előző lesznek két érdekes kézirati melléklettel.

* Verne Gyula összes munkáinak egyedül jogosított képes magyar kiadásából épen most kezd meg a Franklin-Társulat a har-madik munka füzetes közrebocsátását. A vál-lalat 21—23-iki füzete jelent meg, s ebben: „A Jangada“ (nyolcozszáz mértföld az Amazonon) eleje. Verne ebben a világ leg-nagyobb folyóvízvidékét ismerteti meg s az Amazon mellékén az ósvilágot tárja föl, válto-zatos kalandok érdekfeszítő hatása mellett nyujt-va sok hasznos ismeretet. A fordítást Visi Imre végezte, s visszaadja a francia író könnyű és eleven elbeszélő modorát. A szá-mos kép az eredeti francia kiadásból való. Az új olcsó kiadásnak minden füzete 20 kr. Előfi-zethetni 5 füzetre 1 frtjával bármely könyv-kereskedésben, vagy pedig a Franklin-Tár-sulatnál.

— Uj Idők. A magyar családoknak es a kedvelt és előkelő izléssel szerkesztett lapja (szer-kesztő: Herczegh Ferencz, főmunkatársak: Mikszáth Kálmán és Bródy Sándor) leg-újabb számában is mutatja, hogy a par-excellenze szépirodalom mellett az aktualitást sem hanyag-olja el. A többi közt írásban és képen tár-gyalja Mikszáth legújabb könyvét, amely irodalmi esemény, a francia akadémia jubileumát, a prágai Hunyady László előadást, Nayve márkí pörét stb. Van benne továbbá elbeszélés Rákosi Vikortól, Beöthy Lászlótól és versek Makai Emilől. Az illusztrációkat a legjelesebb hazai művészek ké-szítették. Aki a lap szellemével és irányával meg akar ismerkedni, annak a kiadóhivatal (And-rássy-ut 10. szám) kívánatra ingyen küld mutat-ványszámot.

* Kisfaludy Károly ereklyél. November 21-én lesz évfordulója Kisfaludy Károly halála napjának. Ezt a dátumot egy ünnepli meg a Vá-radi Antal jeles szerkesztésében megjelenő Or-szág-Világ, hogy bemutató több igen érdekes eddig még közre nem adott Kisfaludy relikviát: Kisfaludy Károlynak sajátkezűleg festett arcképét, atyjához intézett leveleit, családi czimerét stb. Az ereklyék, melyeknek közlése méltó feltű-nést keltett mindenütt, Darnay Kálmán sá-megi földbirtokos muzeumából valók, a ki szép cikketeket is írt a relikviákhoz. Ugyanebben a számban még egy feltűnést keltő, szenzációs köz-leményt találunk: ismerteti az Ország-Világ Moor Manónak, a jövő szerdai filharmonikus hangverseny világhírű dirigensének nagy Kossuth szimfoniáját (főbb motívumainak taglalásával) a mely klasszikus szonadarab világszerte feltűnést

keltett, s a londoni Henschel hangversenyeken óriási tetszést aratott. — Ezeket a páratlanul ér-dekes közleményeken kívül is ad az Ország-Világ most megjelent számában annyi pompás képet, ki-tűnő olvasni valót, mint egy ilyenfajta lapunk sem. Közreadja Teleszky István, Makai Emil, Szalay Péter, Moor Manó arcképeit stb. folytatja a kiállítási épületek sorozatát, van pompás divat rovatja stb. Szöveg részében Ma-kai Emil, Falk Zsigmond, Tóvölgyi Ti-tusz és Elemér, Adorján Sándor, Váradí Antal stb. neveivel találkozunk. Az Ország-Világ, ime, ebből is kitetszik, legjobb szépirodalmi la-punk. Előfizetése negyedévre 2 frt; mutatvány számot ingyen küld a kiadóhivatal. (Budapest V. Hold u. 7.)

* Vasárnapi Könyvtár. A még a régiebb év-tizedekben néhai Pákh Albert szerkesztésében megindult közkeveltségű Vasárnapi Könyv-tár újabb évfolyamának negyedik sorozatát bo-csájtja most közre a Franklin-Társulat. Az új folyam első kötete (128 lap) „Csontos Szigfrid és a Nibelungok“ czimen a németek nagy eposzának kivonatát adja, melyet Gaál Mózes a magyar nép és ifjuság számára dolgozot-tát prózában és 21 kép is érdekesebb. „Csontos Szigfrid története“ régi népies olvasmány már magyar nyelven. Gaál Mózes azonban az eredeti szöveghez hiven ragaszkodva, a mesemondás jól eltalált hangján és magyaroszámmal mondja el a Nibelung lovagok történetét, mely bennünket, ma-gyarokat is közelről érdekel, mert Attila (Etele) is egyik szereplője. A népies átdolgozás ára 20 kr., mint a „Vasárnapi Könyvtár“ bármely kötetéé.

TÁVIRATOK.

A szélbalok egyesülése.

Budapest, november 19. (Saj. tud. táv.) Holnapután este értekezletet tart a füg-getlenségi pártnak mind a két frakciója, hogy az egyesülést megbeszélje és eset-leg elfogadja. Minap említettük, hogy az Ugron-Polónyi hajlandó Justhéknek min-den koncessziót megtenni, csak hogy az egyesülésből ráháruuló erőgyarapodást biz-tosítsa magának. Mint halljuk Justhék két feltételt szabnak az egyesülésre. Az egyik a legmesszebb menő pártfegyelem, amely kizárja a párthatározatok ellen való agi-tálást. A másik feltétel a 1884-iki prog-ramm respektálása. E két feltétel egy-részt képes lesz elejét venni az egyesülő párt további szakadásának, másrészt azon-ban a párt erkölcsi sulyának lejárátását is képes megakadályozni.

Ugy halljuk, hogy ha Ugronék ezt a két feltételt elfogadják, abban az esetben lesz fuzió. Ellenben pedig nem lesz.

Nem érdektelen azonban tudni, hogy e két frakció egyesülésének sokakra néz-ve a klub helyisége szolgál akadályul. Amidőn Justhék kiléptek, többen közülök fölfogadták, hogy ők többé abba a klub-ba be nem lépnek. Most az egyesülés után kénytelen volnának ez adott szavu-kat megszegni, amit ők tényleg az adott szó megszegésének magyaráznak, ha visz-szamennének abba a helyiségbe. Ha az adott szónak ez a magyarázata nem vál-tozik, ugy a klubhelyiséget vagy át kell helyezni máshová, vagy pedig bele kell törődniök abba, hogy az illetők a klub-helyiség miatt vagy ne egyesüljenek, vagy pedig legyenek bel-kül klubtagok.

A rebach-lovagok.

Budapest, november 19. (Saj. tud. táv.) Beöthy Akos kassai beszámolójában tudvalevőleg nagy lenézéssel nyilatkozott a rebach-lovagokról. Rebach-lovagok alatt a derék férfiú azokat a szabadelvűpárti képviselőket értette, akik becsületes mun-kájukkal közreműködnek egy és más pénz-intézet körében. Tudvalevő azonban, hogy a képviselőháznak és a főrendiháznak nincs egyetlen egy pártja sem, melynek

tagjai sorából ilyen értelemben rebachlo-vagok ne kerülnének ki. Sőt épen az a párt, a nemzeti, amelyben Beöthy Akos helyet foglal, meglehetősen számmal szol-gáltatja a rebach-lovagokat. Ha a becsü-letes munkának ezt a lenézését rossz néven veszik Beöthy Akostól a jobboldalon, ért-hető, hogy menynyire rosszabb néven ve-szik az ellenzékiek, legkivált pedig Beö-thyvel szoros pártközösségben élő nem-zeti párti ugynevezett rebach lovagok. Ezek a férfiak tolmácsolták is érzelmei-ket, s annak tudandó be, hogy a t. el-lenzék lehetőleg keveset emlegeti Beöthy Akosnak kassai szálló igéjét. Amiben haj-landók vagyunk annak is némi hatást tulajdonítani, hogy a szabadelvű párt ré-széről késznek ígérkezett nem egy, aki szívesen összeállítja a képviselőház re-bach-lovagjainak statisztikáját, amely aránylag sokkal többet foglal magában a nemzeti párt soraiból, mint a jobb ol-dalról.

Elhunyt író.

Budapest, november 19. (Saj. tud. táv.) Törös Tivadar neves író, nemrég meg-örülvén, a kórházban meghalt.

A legújabb affér.

Budapest, november 19. (Saj. tud. táv.) A „Hazánk“ rendkívül erősen megtámadta (prostituálnak nevezve) Berzeviczy Albertet beszédeért, aki Daniél Gáborral és Münnich Auréllal elégtételt kért, a cikk szerzőjeül megnevezték Kacziányi Géza tanárt. Kacziányi holnapra ígérte meg segédeit megnevezni.

Takáts Zoltán pöre.

Budapest, nov. 19. (Saját tud. táv.) A mai nap első tanuja: Székács Ferencz kuriai bíró volt, aki alatt Takáts mint dijnok és gyakornok szolgált, — állásáról akkor önkényt mondott le.

Kovács Sándor hírlapíró azt mondja el, hogy Takáts elsősorban azzal tette magát gyanussá, hogy egyszer mulatozás közben ezrest váltott, — és hogy nagyon gyakran mulatott így.

Mandovszky hírlapírónak Takáts csak annyit mondott, a mikor el-fogták, hogy várjon egy kissé, azonnal szabad lesz.

Dr. Takáts Zoltánné táviratilag tudatja az elnökkel, hogy férje ellen val-lani nem kíván.

Nyiri Ferencz zilahi bíró Takátsot idegesnek, hivatalában hanyagnak ös-merte.

Szabó Mihályné, a ki évek óta la-kik Takátséknál, kész arra megesküdni, hogy Takáts a feleségével május 1-én utazott el.

Elnök (Takáts): On eddig nem mondta, hogy a feleségével együtt uta-zott el.

Vádlótt: Mert nem kérdezték.

— Hát kérdezzük most.

— Akkor (vállvonogatva) velem volt a nóm is.

Urbánszky (rab) tanu azt mond-ja, hogy a Bereczeket ő vette rá a per-ujításra.

A tárgyaláson ezután még több lényeg-telen tanut hallgatnak ki, jobbára az iránt, hogy Takáts mikor és hogyan kez-dett urasan élni.

Budapest, november 19. (Saj. tud. táv.) Takáts a mai tárgyalás alkalmával zárt ülést kért, mit az elnök elrendelt.

Takáts a zárt ülésen nyomoruságosan igyekezett önmagát betegesen fajtalanak feltüntetni. A szakértők azonban alig erősitették meg ezen állításait.

Enyhe itélet.

Bécs, nov. 19. (Saj. tud. táv.) Nagy fel-tünést kelt, hogy az antisemita Lutzak Józsefet, aki Meisel Izrael 80 éves házalót ok nélkül agyonlőtte, csak 18 hónapra ítélték el.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —

Budapest, november 19.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv szintén gyenge volt, az irányzat csendes maradt, alig pár tétel kelt el változatlan áron. Ma nem adatott ki hiv. jelentés.

Zárul 12 órakor:

Ossi buza	6.54—6.55
Buza május—júniusra	6.96—6.97
Tavaszi rozs	6.33—6.35
Ossi rozs	6.15—6.25
Tengeri május—júniusra	4.54—4.56
Tengeri július—augusztusra	5.93—5.94
Tavaszi zab	6.10—6.12
Ossi zab	5.80—5.90
Repeze	10.90—

Határidőüzlet: Amerikából ma valamivel lanyhább árfolyamokat jelentettek, mire nálunk is lanyhábban indult az üzlet buzában és tengeriben, de később jobb vételkedvre némileg megszilárdultak.

Külföld: New-York: búzára 1/4—tengerire 1/8—alacsonyabb. Chicago: búzára 1/4—tengerire 1/4—alacsonyabb. Páris szilárd, London tartott, Liverpool tartott.

Értéktőzsde: Lanya árfolyamokon indult az üzlet tekintettel a bécsi gyenge árfolyamokra pár tétel alacsonyabban zárultak papírjaink.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	373.—
Magyar hitelrészvény	444.50
Osztrák államvasut	380.—
Rima-Murányi	280.—
Lombard	100.—

— Az aradi kereskedelmi és iparkamara közérdekű közleményel. Az aradi kereskedelmi és iparkamara irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthető: A Kassa—oderbergi vasut igazgatóságának pályázati hirdetménye az 1896. évben szükségelt fák szállítására vonatkozólag. (5558 szám.) A debreczeni üzletvezetőség pályázati hirdetménye az 1896. évben szükséges pályafenntartási faneműek szállítása tárgyában. (5559 szám.) A zágrábi üzletvezetőség pályázati hirdetménye különféle leltári anyagok szállítása iránt. (5560 szám.) A kassa-oderbergi vasut igazgatóságának pályázati hirdetménye az 1897. évben szükséges felépítmenyi fák szállítása tárgyában. (5629 szám.) A budapest-jobbparti üzletvezetőség pályázati hirdetménye az 1896. évben szükséges faanyagok szállítása iránt. (5704. szám.) A kassa-oderbergi vasut igazgatóságának az 1896., 1897., 1898. években szükséges anyagszerek szállítása tárgyában kiírt pályázati hirdetménye és 1896. évi előirányzata. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak a szabaddalmi ügyvivőkről szóló rendelete. (5758. sz.) A m. kir. államvasutak igazgatóságának irodai cizókra szükséges papiros szállítása tárgyában kibocsátott pályázati hirdetménye. (5772. sz.) A magyar királyi államvasutak igazgatóságának 1896. évi előirányzata. (5813. sz.) A temesvári cs. és kir. 7-ik hadtest hadbiztoságának értesítvénye 7000 darab raktári zsák szállítása iránt. (5815. szám.) A kolozsvári üzletvezetőség pályázati hirdetménye leltári anyagok szállítása iránt. (5849. szám.)

— Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1895. november 1-től 15-ig 21,601 személy, bevétel 2123 frt 10 kr. Szállított 1894. november 1-től 15-ig 19759 személy, bevétel 1966 frt 90 kr. 1895. január 1-től szállított november 15-ig 399848 személy, bevétel 39634 frt 80 kr. Szállított 1894. január 1-től november 15-ig 398,226 személy, bevétel 39,201 frt 65 kr.

Szállított 1895. nov. 1-től 15-ig 3337180 kilogramm teher, bevétel 1592 frt — kr. Szállított 1894. nov. 1-től nov. 15-ig 3269820 kilogramm teher, bevétel 1530 frt 88 kr. Szállított 1895. jan. 1-től nov. 15-ig 56015760 kilogramm teher, bevétel 26642 frt 17 kr. Szállított 1894. jan. 1-től nov. 15-ig 67414120 kilogramm teher, bevétel 29,893 frt 81 kr.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1895. évi november hó 18-án. Hízott sertés árak. 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli súlyban) — krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Fiatal nehéz (pkint 320 klgon felüli súlyban) 54.—55. krig. Fiatal közép (pkint 251—320 krig súlyban) 54.—55. krig. Fiatal könnyű (pkint 250 klg. terjedő súlyban) 54.—55. krig. II. Magyar sertés: Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) — krig. — Közép (pkint 220—280 klg. súlyban) — krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő terjedő súlyban krig. Szerb: Nehéz (páronként 260 klgon felüli súlyban) 55.—56. krig. Közép (pkint 220—260 kilogr. súlyban) 55.—56. krig) — Könnyű pákint 220 kigrig terjedő súlyban) 54.—55. krig. — Sertésleltés szám 1895. nov. hó 15-én volt készlet 2854 darab. 1895. november hó 16-án felhajtott: 1750 darab. 1895. november 16-án elszállított 499 db. 1895. november 18-án maradt készletben 4105 darab. A hízottsertés üzletirányzata: Változatlan.

Szeszüzlet.

— November 19. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 51 forint — krajczár, kicsinyben 51 forint 50 krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatózsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, november 19. d. u. 8 óra.

Buza bánági új	6.60—7.—
Buza tiszavidéki	6.65—7.10
Buza pestvidéki	6.60—7.—
Buza fejmegyei	6.60—7.—
Buza bácskai	6.70—7.15
Rozs új, elsőrendű	6.35—6.40
Rozs új, másodrendű	6.30—6.35
Arpa takarmány	5.10—5.80
Arpa égetni való	5.60—6.40
Arpa sörfőzdei	7.—8.25
Zab	6.20—6.60
Tengeri bánági	—
Tengeri másnemű	4.20—4.85
Káposzta-repeze bánági	—
Kóles	5.40—5.75
Buza márczius—április	6.96—6.98
Buza szeptember—október	—
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	6.34—6.36
Tengeri május—június	4.55—4.56
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	6.14—6.16
Zab szeptember—október	—
Káposzta-repeze augusztus—szeptember 1894.	10.85—10.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. november 19.

Magyar aranyjárdék 4%	121.—
Magyar koronajárdék 4 1/2%	98.50
Magyar arany 4 1/2%	123.—
Magyar ezüst 4 1/2%	100.50
Magyar keleti vasut 1878.	119.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	154.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	140.—
Osztrák papírajárdék	92.25
Osztrák járdék ezüst	99.50
Osztrák járdék arany	120.25
Koronajárdék	100.50
1860-iki államsorsjegyek	149.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1020.—
Magyar hitelbank részvény	445.—
Osztrák hitelbank részvény	373.25
Osztrák-magyar államvasut	360.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.60
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	342.—
Német birodalmi márka	59.05
London	120.80
Páris	47.95

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. november 19.

Magyar koronajárdék %	100.—
Magyar hitelrészvény	444.—
Osztrák hitelrészvény	373.—
Anglóbank részvény	185.50
Laenderbank részvény	246.50

Bécsi bankgyesületi részvény	152.—
Osztrák államvasut részvény	360.50
Déli vasut részvény	100.50
Osztrák északnyugati vasut részvény	—
Osztrák északnyugati (Elbevolgyi) részvény	262.—
Budapesti villamos városi vasut részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	257.50
Brassói közszénbánya részvény	—
Dunagőzhajózási részvény	605.—

LÉGTÜNETHI ÉSZLELETEK.

Hó és nap	Légnyomás milliméterekben		Hőmérséklet C°	
	legmagasab	legalacsonyab	legmagasab	legalacsonyab
Nov. 9	765.1	762.6	17.0	8.9
" 10	62.6	61.6	16.5	7.8
" 11	63.8	68.5	15.7	3.0
" 12	63.4	60.8	15.8	5.6
" 13	61.6	57.8	15.7	5.6
" 14	69.8	67.7	12.9	5.3
" 15	74.6	71.0	12.5	3.0

Hó és nap	Szél		Felhőzet általában	Csapadék	Észrevétel
	iránya	erőssége			
Nov. 9	D.	4	félborult	—	—
" 10	DN.	5	félborult	—	—
" 11	DK.	5	félderült	—	—
" 12	DK.	4	félderült	—	—
" 13	DK.	6	borult	2.2	este esik
" 14	EN.	4	félderült	—	—
" 15	K.	2	félderült	—	—

POSGAY LAJOS dr.

Aradvárosi

Évadbérlet 54. szám.

színház.

Évadbérlet 54. szám.

Szerdán, 1895. november 20-án

Az új honpolgár.
(Goldstein Számi.)

Eredeti fővárosi életkép dalokkal, 8 felvonásban. Irta: Kövessi Albert. Zenéjét szerzették: Deli Henrik és Konti József.

SZEMÉLYEK:

Gólya Frigyes, tőkepénzes	Balassa J.
Eulália, neje	Toitainé.
Nelli, gyámleányuk	Novák Irén.
Gerzson Tamás, magánzó	Gál Gyula.
Cziczselke kisasszony	Hu-yadiné.
Tavaszi Aladár, iparlovag	Szendrei M.
Kádár Teréz, munkásleány	Tótvölgyi M.
Szalay Kornél, posta- és távirótiiszt	Tompa K.
Virág Tonosi, varróleány	Pálffy Nina.
Takács Péter, lakatos	Tóth Elek.
Bibircs Mihály, kosárkötő	Delli Henrik.
Bibircsné	Laskodi A.
Goldstein Számi	Gyöngyi I.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— November 19. —

Fehér Kereszt szálloda: Dezső Béla földbirtokos, N.-Dohos. Mesterovits István tisztartó, Bobsár.
Vass szálloda: Pollák Rudolf kereskedő, Budapest; Krausz Géza kereskedő, Budapest. Rottmann Adolf kereskedő, Budapest. Ujhelyi József kereskedő, Budapest. Blau Mór kereskedő, Bécs. Berger Károly kereskedő, Bécs. Steiner Adolf kereskedő, Bécs. Klein Mór kereskedő, Bécs. Grenzer Henrik kereskedő, Bécs. Czanga János hivatalnok, Nagy-Szent-Miklós.
Náder szálloda: Kövér Márton földbirtokos, Szemlak. Scher Miksa földbirtokos, Bokszeg.
Három Király szálloda: Horvát János segédjegyző, Borosjenő.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Aradvármegye tekintetes tisztikara, valamint az összes — Jaczkó Endre temetésén résztvevő — ismerősök fogadják őszinte köszönetünk nyilvánítását azon részvétért, melylyel súlyos fájdalmunk enyhítéséhez becses megjelenésükkel hozzájárultak.

A gyászoló-család.

22950/1895.

Hirdetmény.

A nmélt m. kir. földmivelségi miniszterium a f. évi szeptember 12-én 67742 sz. a kelt rendeletében foglalt rendelkezéseket hatályon kívül helyezvén, közhírré teszük, hogy az alsó-ausztria cs. kir. helytartóság f. évi szeptember hó 10-én 84899. és f. évi október hó 15-én 97615. sz. a kelt értesítése szerint a kérődő állatoknak (szarvasmarha, juh és kecske) arad vármegyéből valamint arad városából alsó-ausztriába való bevitelét további intézkedésig megtiltatta.

Mindazáltal a szabad forgalomból a száj és köröm fájás esetleges behurcolásának megakadályozása végett kizárt, ezen törvényhatóságok vészmentes községeiből egészséges szarvas-

marha Bécs Szt-Marxra az alábbi feltételek-mellett vasuton továbbra is bevihető.

1. A szállítványokat kísérő marha levélen az állatok kifogástalan egészségi állapota valamint a származási hely vészmentesége hatóságai állatorvos által igazolandó.

2. Az ólomzárral ellátott vasuti kocsikra, melyekben az itt felsorolt vidékekről származó szarvasmarhát szállítják, riktó színü Sauchenverdächtige Thiere feliratu ragcédulákat kell ragasztani.

3. A szarvasmarhák Szt.-Marxra az állatorvosok alsó részén rakandók ki és ha a fogamatosi ott állatorvosi vizsgálat után egészségesnek találtattak a Szt.-marxi vágóhid és istállóiba a veszteglő téren keresztül a legrövidebb uton elhajtandók.

A szarvas marhák szombaton 9—2-ig a vesztegvásáron eladandók ezután kizárólag a Szt.-marxi unter meidlingi gumpendorfi és hor-

nalsi, csupán ezen czélra rendelt veszteglő istállóba szállíthatók.

5. A vesztegvásárról az nap el nem vitt szarvasmarhát feltétlenül a bécs-szt-marxi vágóhidra szállítandók és ugyanott levágandók.

6. A szarvasmarhák 8 nap alatt levágandók.

7. A nem közvetlenül mézárások számára eladott szarvasmarhák minden hét pénteki napján a vesztegvásárra felhajthatók.

Az itt felsoroltak Budapest székesfőváros és budapesti marhavásárról származó kérődő állatok Alsó-Ausztriába való szállításának feltételeit nem érintik s egyuttal megjegyeztetik, hogy az ezen törvényhatóságok területén feladandó seretések szállítására nézve továbbá f. év 40.394. és 44.706. illetőleg a pótlásukra kiadott rendeleteim irányadók.

Arad, 1895. október 12.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Ervényes 1895. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,07	3,56	1,35
Csaba	2,23	5,52	4,37
Kétegyháza	2,54	6,10	5,08
Lökösháza	3,12	—	5,26
Kurtics	3,28	6,34	5,43
Sofronya	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	3,55	6,52	6,10

Arad—Budapest

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,20	8,18	9,40
Sofronya	11,36	—	9,58
Kurtics	11,49	8,36	10,12
Lökösháza	12,06	—	10,30
Kétegyháza	12,28	9,01	10,59
Csaba	1,19	9,23	11,44
Szolnok	4,14	11,19	2,53
BUDAPEST érkezik	7,20	1,10	6,10

Erdély felé

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,30	6,35	4,30	7,02
Glogovác	2,44	6,46	4,42	—
Gyórok	3,14	7,06	5,04	—
Paulis	3,31	7,17	5,15	—
Radna-Lippa	3,58	7,34	5,33	7,47
Konop	4,30	7,57	5,57	—
Berzova	4,50	8,13	6,13	—
Tótvárad	5,21	8,35	6,39	—
Soborsin	5,40	8,53	6,58	8,48
Piski	—	11,17	9,24	10,18
Gyulafehérvár	—	12,51	11,01	11,18
Tövis érkezik	—	—	11,30	11,40

Erdély felől

	éjjel	éjjel	délután
Tövis indul	8,36	8,19	—
Gyulafehérvár	8,59	4,04	—
Piski	5,07	6,05	—
Soborsin	6,34	8,20	4,00
Tótvárad	—	8,37	4,20
Berzova	—	9,02	4,49
Konop	—	9,19	5,07
Radna-Lippa	7,28	9,49	5,45
Paulis	—	10,02	6,01
Gyórok	—	10,15	6,17
Glogovác	—	10,38	6,46
ARAD érkezik	8,08	10,50	6,59

Arad—Csaba—Nagyvárad

	reggel	délut.
ARAD indul	5,15	8,56
Sofronya	5,28	4,17
Kurtics	5,42	4,43
Lökösháza	5,58	5,10
Kétegyháza	6,16	6,10
Kigyós	6,28	6,31
Csaba	6,01	6,46
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad

	délután	délután
NAGYVÁRAD indul	—	4,25
Csaba	7,09	7,17
Kigyós	7,24	7,30
Kétegyháza	7,47	7,44
Lökösháza	8,13	8,08
Kurtics	8,36	8,20
Sofronya	8,52	8,32
ARAD érkezik	9,10	8,47

Arad—Szeged

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	4,45	9,00	4,10
Szt.-Tamás	5,10	9,22	4,40
Pécska	5,29	9,36	5,03
Battonya	5,59	10,01	5,46
Tompa	6,12	10,11	5,59
Mezőhegyes	6,55	10,40	6,43
Csanád-Palota	7,18	11,00	7,03
Nagylak	7,34	11,15	7,22
Apátfalva	7,56	11,35	7,49
Makó	8,20	11,53	8,30
Kis-Zombor	8,36	12,14	8,49
SZEGED érkezik	9,27	1,00	9,50

Szeged—Arad

	este	d. u.	regg.
SZEGED indul	6,10	2,19	3,20
Kis-Zombor	7,00	3,12	4,23
Makó	7,24	3,33	5,04
Apátfalva	7,47	3,55	5,23
Nagylak	8,07	4,21	5,54
Csanád-Palota	8,22	4,39	6,12
Mezőhegyes	8,50	5,12	6,50
Tompa	9,12	5,33	7,16
Battonya	9,24	5,45	7,30
Pécska	9,48	6,09	8,01
Szt.-Tamás	10,01	6,21	8,18
ARAD érkezik	10,23	6,42	8,43

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul	8,00	6,20
Simánd	8,33	6,51
Kisjenő-Erdőhegy	9,13	7,33
Székudvar	9,34	7,50
Sikló	9,51	8,05
Ottlaka	10,05	8,19
Elek	10,20	8,35
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,35	8,50

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	9,20	8,00
Elek	5,33	3,13
Ottlaka	5,43	3,30
Sikló	5,54	3,43
Székudvar	6,06	3,57
Kisjenő-Erdőhegy	6,25	4,23
Simánd	6,48	5,52
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7,12	5,20

Mezőhegyes—Kétegyháza

	d. e.	este	regg.
MEZŐHEGYES ind.	10,35	6,50	7,00
Kamarásmajor	10,49	7,04	7,10
Nesze	10,56	7,14	7,17
Kovács-háza	11,08	7,36	7,32
Bánhegyes	11,26	8,01	7,52
Megyesegyháza	11,44	8,24	8,12
Bánkut	11,55	8,39	8,23
KÉTEGYHÁZA érkezik	12,12	9,00	8,40

Kétegyháza—Mezőhegyes

	reggel	délután	este
KÉTEGYHÁZA ind.	5,16	3,10	6,20
Bánkut	5,34	3,31	6,39
Megyesegyháza	5,45	3,48	6,52
Bánhegyes	6,01	4,10	7,11
Kovács-háza	6,17	4,32	7,31
Nesze	6,27	4,44	7,44
Kamarás-major	6,34	4,53	7,5
MEZŐHEGYES érkezik	6,44	5,05	8,05

Arad—Temesvár

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul	6,20	11,30	5,00
Uj-Arad	6,31	11,54	5,21
Németságh	6,42	12,19	5,47
Vinga	7,08	12,47	6,14
Orczifalva	7,20	1,04	6,34
Merczifalva	7,31	1,20	6,52
Szt.-András	7,43	1,39	7,12
TEMESVÁR érkezik	8,01	2,05	7,39

Temesvár—Arad

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	9,04	1,59	9,48
Orczifalva	9,19	2,15	9,54
Vinga	9,42	2,40	10,11
Németságh	10,00	2,57	10,26
Uj-Arad	10,30	3,30	10,45
ARAD érkezik	10,43	3,44	10,55

Arad—Nagy-Halmagy

	reggel	d. u.	d. e.
ARAD indul	6,40	4,50	11,55
Ötvenes	6,57	5,10	12,17
Zimánd-Ujfalu	7,03	5,17	12,24
Uj-Szt-Anna	7,25	5,41	12,48
Világos	7,47	6,05	1,16
Muszka-Magyarád	7,54	6,12	1,24
Pankota	8,04	6,23	1,36
Apatelek	8,32	6,54	2,12
Borosjenő	8,42	7,05	2,24
Bokszeg-Beél	9,05	7,23	2,52
Borossebes-Buttyin	9,34	3,00	3,35
Almás-Alosill	10,02	3,23	4,09
Gurahoncz-Jószásh.	10,18	3,42	4,25
Guravoj	10,30	3,56	4,40
Acsucza	10,37	3,08	4,46
Talács	10,49	3,15	4,58
Halmagy-Csúcs	11,—	3,26	5,03
NAGY-HALMÁGY érkezik	11,15	3,31	5,24

Nagy-Halmagy—Arad

	reggel	d. u.	reggel
NAGY-HALMÁGY indul	3,15	1,40	5,41
Halmagy-Csúcs	3,31	1,56	5,58
Talács	3,41	2,06	6,07
Acsucza	3,54	2,19	6,20
Guravoj	4,—	2,25	6,25
Gurahoncz-Jószáshely	4,14	2,39	6,40
Almás-Alosill	4,29	2,54	6,57
Borossebes-Buttyin	5,01	3,26	7,32
Bokszeg-Beél	5,29	3,54	8,06
Borosjenő	5,54	4,13	8,41
Apatelek	6,04	4,28	8,52
Pankota	6,41	5,04	9,29
Muszka-Magyarád	6,47	5,10	9,36
Világos	6,54	5,17	9,44
Uj-Szt-Anna	7,22	5,43	10,13
Zimánd-Ujfalu	7,40	6,06	10,36
Ötvenes	7,45	6,12	10,42
ARAD érkezik	8,03	6,34	11,03

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	8,50	7,11
Csermő érkezik	9,40	8,00

Csermő—Borosjenő

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,19
Borosjenő érkezik	5,40	4,16

Borossebes—Menyháza és vissz.

	d. e.	d. u.
BOROSSEBES-BUTTYIN indul	9,44	3,03
Dózsa	10,34	3,21
MENYHÁZA érkezik	11,11	3,45

Aradvármegye alispánjától.

24820/1895. szám.

Pályázat.

Aradvármegye törvényhatósági közgyűlése a tisztújító szék megtartását f. é. december hó 16-ára tüzte ki, mely alkalommal a pénztári szak-tisztviselők állásaira, a 3/1887. kgy. számú törvényhatósági határozat értelmében pályázat hirdetendő.

A főpénztárnok javadalmazása 1300 frt fizetés és 200 frt lakpénz.

A gyámpénztárnoké 1100 frt fizetés és 200 frt lakpénz.

A főpénztári és gyámpénztári ellenőröké 900 frt fizetés és 150 frt lakpénz.

Pályázóktól az 1883. I. t. cz. 18. §-ában előírt minősítés igazolása és egy évi fizetésnek megfelelő biztosíték letétele kívántatik.

A kellőleg felszerelt pályázati kérvények f. évi december hó 10-éig Fábán László, főispán ur ő méltóságához nyújtandók be.

Arad, 1895. november 6-án.

Szathmáry Gyula,

1210

alispán.

24948/1895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszteriumnak 95.001/05. sz. leirata alapján értesítjük a város közönségét, hogy az osztrák értékű 20 kros ezüst váltópénz, úgy szinte a négykrajczáros rézváltó-pénz az állami pénztáraknál és hivataloknál már csak a folyó évi december 31-ig fogadtatik el és hogy december 31-ike után ezen pénz nemek sem fizetés gyanánt sem anyagértékük megtérítése mellett az állami pénztárban többé elnem fogadtatnak, sem át nem váltatnak.

Arad 1895. november 16.

A városi tanács

23288/1895.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a m. kir. belügyminiszterium által jóváhagyott szabályrendeletnek határozmányai szerint Jászberény rendezett város területén a házalás ezentúl tilos.

Aradon, 1895. évi október hó 30.

A városi tanács.

24551/1895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. főlemvelésügyi Miniszteriumnak f. évi november 5-én 84262/95 sz. a. kelt rendelete alapján közhirre tesszük, hogy az alsó ausztriai csász. kir. helytartóság f. é. október hó 29-én 103089 sz. a. kelt hirdetménye szerint az Aradról származó sertések csakis kizárólag a „Productio Gesellschaft der Wiener Fleislercher” című szövetkezet is Ziegler József bécsi vágóhidjaira szállíthatók ugyanazon feltételek mellett, mint a melyek a sertésvesztes fertőzött területekről származó sertések szállítása tekintetében érvényben vannak.

E feltételek a f. évi július hó 7-én 44394, augusztus hó 24-én 60169. és szeptember 10-én 66273 sz. a. kiadott körrendeletekben 188,230 és 245 sz. állategészségügyi értesítőkben vannak közzé téve.

Az alsó ausztriai helytartóság előidézett kiadatmánye szerint továbbá, ha a ragadós száj és körömfájás miatt forgalmi korlátozások alá vett törvényhatóságokból származó sertéseken a „Productio Gesellschaft” részére felállított ideiglenes rakodán való kirakás alkalmával száj és körömfájásban beteg állat tájlatatnék, a szállítvány kizárólag csakis egész szövetkezet vágóhidjára szállítandó és élő állapotban Ziegler József telepre többé át nem vihető.

Arad 1895. november 13.

A városi tanács.

24930/1895.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. tv. cz. 39. §-a értelmében a f. évi 4-ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezenen hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi 4-ik adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönbön netalán régiebb ipartestületi díj, egyházi adó, illeték vizszabályozási költség, hadmentességi-díj és út-adó tartozásait **azonnal** fizessék be; mert ellenkező esetben a régiebb díj- és adótartozásaik azonnal, a f. évi 4-ik adórészlet pedig október hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtani és pedig oly módon, hogy a 4-ik adórészletre nézve november hó 24 től kezdve a zálogolás fog megejtetni s a mennyiben ennek daczára az adó, hadmentességi-díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás fogauatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1895. november hó 15.

A városi tanács.

5662/1895.

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye, aradi járásba bekebelezett Szentleányfalva nagyközségben a községi jegyzői állás lemondás folytán üresedésbe jöven, annak választás utján betöltésére az 1886. évi XXII. t. cz. 82. §-a értelmében pályázatot nyitok.

Felhivom ennél fogva mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6-ik §-ában körülírt képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi december hó 9-én d. u. 5 óráig adják be, mivel a későbbben beérkező pályázati kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás f. é. december hó 10-ik napján d. e. 10 órakor Szentleányfalván a község házában lesz megtartva.

Arad, 1895. november 10.

Ortutay Gyula.

1207

főszolgabíró.

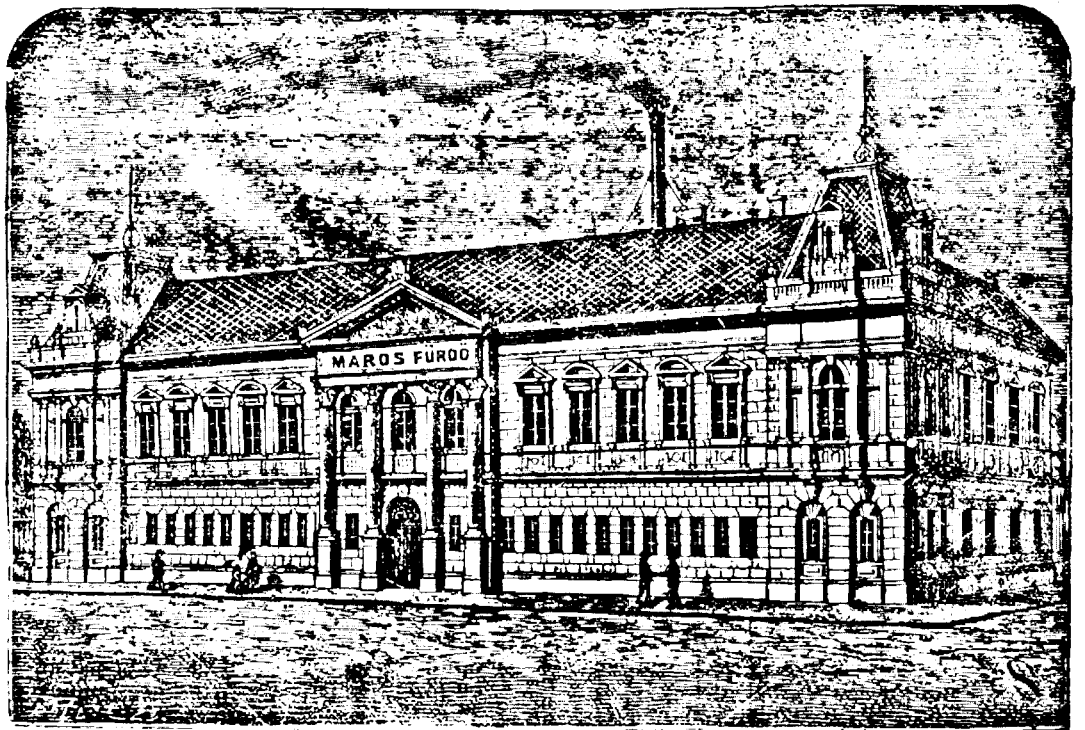
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, szibbásnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja, a lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja a „fürdés.”

A fürdés kiválólag a gőzfürdésrel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tételik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadíttassék azáltal egészségünk biztosítottatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg eleget tehesünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A váróteremben hideg ételke és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltattak. Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyzni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vizgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr.	Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.
Egy úzák-jegy	— frt 40 kr.	Vas és móor-fürdő.	
Úszás-tanítás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr.
Idényjeggyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr.
Uszoda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr.
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr.
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	7 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 56 kr.	1 törölköző	8 kr.
30 drb bérlet-jegy	18 frt 50 kr.	Pénztárnyitás nyáron reggeltől 6 órakor. télen reggeltől 7 órakor.	
Masszázs egy személy	— frt 70 kr.		

A Simay-féle gőzfürdő-épületben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több utcái, parkettával kikapolt szoba. hónapos vagy éves bérletre szolgáltatással kiadó.

A háznál van vízvezeték, szűrt maros-víz, és télen át gőzfűtés.

30 — x